

“El franquisme va organitzar una campanya de difamació contra Casals”

JOSEP MARIA FIGUERES, *historiador*

Com actua el franquisme amb Pau Casals?

Durant la guerra, hi ha desinformació i propaganda contra Pau Casals. Una propaganda basada en informacions errònies i falses i en calúmnies, feta amb extrema violència i amb voluntat de destrucció. S'ha escrit que el general Queipo de Llano va dir que li tallaria les mans si l'arreglegava, però ni al volum que recull una antologia de les seves xerrades, ni al diari *ABC* en l'edició de Sevilla, no ho he pogut comprovar.

I després de la guerra?

A partir del 1939, el franquisme genera una triple acció contra Casals. En primer lloc, organitza una campanya de difamació i calúmia als

mitjans de comunicació, fins i tot prohibeix citar el seu nom. No serà fins vint anys després que aquesta persecució s'apaivagarà. Ja als anys setanta, periodistes franquistes com Carles Sentís o d'altres aniran a Puerto Rico a entrevistar-lo. En segon lloc, a través del Tribunal de Responsabilitats Polítiques, es busca el seu empobriment econòmic. I, finalment, el franquisme fa un seguiment constant de les seves activitats públiques arreu del món. Els centenars d'informes fets a Mèxic, Roma, París, Puerto Rico... representen un conjunt notable de lligalls a l'Arxiu General de l'Administració.

El franquisme vol que torni de l'exili?

Alguns funcionaris franquistes pensen que el seu retorn podria ajudar a legitimar la dictadura. Fins i tot, alguns governadors civils intenten fer gestions en aquest sentit, però la cúpula del poder franquista no genera cap invitació oficial.

I ell vol tornar?

La seva posició contra la dictadura és ferma i constant. L'única mostra de tolerància del mestre es produeix el gener del 1955, quan, sense cap mena de publicitat, viatja al Vendrell per enterrar la seva companya, Francisca Vidal. Això demostra que si hagués volgut hauria pogut tornar, no als primers anys quaranta, però sí després de la Segona Guerra Mundial.